

زاهار یا استانکو

بازی با مرگ

ترجمه‌ی دکتر محمدعلی صوتی

ویراستار: حسین دهقان منامانی

سرشناسه:	Stancu, Zaharia
عنوان و نام پدیدآور:	بازی با مرگ / زاهاریا استانکو،
مشخصات نشر:	ترجمه محمدعلی صوتی ویراستار: حسین دهقان منشادی
مشخصات ظاهری:	تهران: جامی، ۱۳۹۵
شابک:	۲۵۶ ص
وضعیت فهرست نویسی:	978-600-176-152-2
موضوع:	فیفا
ناماه نزوده:	داستان های رومانی - قرن ۲۰ م.
شماره افزوده:	صوتی، محمدعلی - مترجم
رده بندی کنگره:	دهقان منشادی، حسین - ۱۳۳۰ - ویراستار
رده بندی دیویی:	۱۳۹۵ ب۲ ۵الف/PC۸۳۹
شماره تاپشنای ملی:	۸۵۹/۳۳۴
	۴۵۷۴۵۳۸

خیابان دانشگاه، چهارراه وحب نظری، شماره ۵۲
 تلفن: ۶۶۴۶۸۸۵۱ - ۶۶۴۰۰۰۲۳

بازی با مرگ
 زاهاریا استانکو
 ترجمه: محمدعلی صوتی
 ویراستار: حسین دهقان منشادی
 چاپ اول (جامی): ۱۳۹۶
 شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
 چاپ: فراین

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۱۷۶ - ۱۵۲ - ۲

ISBN: 978 - 600 - 176 - 152 - 2

۱۸۰۰۰ تومان

پیشگفتار مترجم

زاهاریا استانکو برای خوانندگان فارسی‌نامی آشناست و این همه را به احمد دابحد مدیرم که با ترجمه بی‌نظیرش از پاپره‌ها، این نویسنده جهانی را به ما رساند، رمان بازی با مرگ در حقیقت دنباله داستان زندگی «داره» فهران داستان «پاپره‌ها» است. شاملو در آغاز پاپره‌ها متوجه جامع درباره استانکو و آثار وی آورده است. آنچه در اینجا می‌آید، بعد از اشاره به نکات برجسته زندگی پرفراز و نشیب استانکو، درباره رمان حاضر به بحث خواهیم پرداخت.

زاهاریا استانکو شاعر، روزنامه‌نگار و رمان‌نویس مشهور رومانی در هفتم اکتبر ۱۹۰۲ در دهکده «سالچیا» Salcia در منطقه «تله اورمان» در خانواده‌ای دهقان به دنیا آمد. پس از اتمام دوره ابتدایی در زادگاهش، روزگار دربردارش آغاز شد؛ مدتی پادوی یک سیگار فروش و چندی کارمند جزء اداره پلیس بود. در بیست و شش سالگی در شهرک «روشیور - ده - وده» Rosior de Vede دوره

دبیرستان را تمام کرد.

در ۱۹۳۳ موفق به اخذ درجه لیسانس در ادبیات و فلسفه شد. به علت فعالیت‌های ضد فاشیستی‌اش در طول جنگ دوم جهانی اسیر آلمان‌ها گردید. بعد از پایان جنگ و رهایی کشورش از زیر یوغ فاشیسم، با تمام نیرو در خدمت بازسازی کشورش درآمد. او در طول فعالیت‌های سیاسی‌اش عضو کمیته مرکزی حزب کمونیست رومانی، عضو شورای دولتی و نماینده مجلس ملی بود. از سال ۱۹۵۵ به عضویت آکادمی رومانی درآمد. وی بارها به ریاست «کانون نویسندگان رومانی» انتخاب شد. استانکو در پنجم دسامبر ۱۹۷۴ درگذشت.

زاهاریا استانکو فعالیت‌های ادبی و روزنامه نگاری خود را در اوایل دهه سی آغاز کرد. وی با انتشار نخستین مجموعه شعرش به نام «شعرهای آسان» جایزه کانون نویسندگان را در ۱۹۲۷ به خود اختصاص داد. بعدها دفترهای شعر دیگری از او به چاپ رسید: «سفیدی‌ها» (۱۹۳۷)؛ «زنگوله‌های زمستان» (۱۹۳۹)؛ «درخت سرخ» (۱۹۴۰)؛ «علف وحشی» (۱۹۴۱)؛ «سگ‌های دود» (۱۹۴۴). در آخرین دفترهای شعر او: سروده‌هایش آمیزه‌ای از حلاوت هنری و آگاهی‌های اجتماعی اوست.

در همین زمان، استانکو به دنیای روزنامه نگاری قدم گذاشت و همگام با نویسندگان آزادیخواه و متعهد به نویسندگی پرداخت، فعالیت‌های پیگیر او در بین دو جنگ جهانی در زمینه روزنامه‌نگاری، او را هر چه بیشتر با واقعیات زندگی اجتماعی آشنا کرد.

انتشار رمان «پابرنه‌ها» در ۱۹۴۸، استانکو را به عنوان یکی از بزرگ‌ترین نویسندگان معاصر رومانی معرفی کرد. این کتاب به همراه رمان «سگ‌های گله» منتشر شد. استانکو در این دو کتاب، زبان

گویای رنج‌های روستاییان قبل از جنگ جهانی اول است، صفحات زیادی از ادبیات رومانی به تشریح استثمار و بهره‌کشی روستاییان اختصاص یافته، اما تعداد کمی از آنها این چنین دقیق به ثبت زندگی سراسر فقر و نومیدی آنها پرداخته است.

«داریه» با همه تجربیات تلخ از زندگی، قهرمان بسیاری از داستان‌های استانکوست. داریه در عین اینکه راوی این استانکوست، به عنوان وجدان بیدار مردم رومانی قلم بر کاغذ می‌گذارد، وی همه خصوصیت‌های یک روستایی فقیر و بی‌چیز و از بی‌چیز به نیت شسته را داراست: غم نداشتن زمین، دلهره فردای تاریک، اندوه و نوم بودن از کمترین مزایای یک زندگی انسانی. این همه سبب می‌شود که روستایی از خاک ببرد و قدم در راه بی‌فرجام بگذارد، و ریش نه‌قی نکند که از کجا و چطور لقمه نانی به دست آورد. شهر و ده‌برای یکسان است؛ حتی نسبت به تبعید در کشورهای بیگانه هم بی‌تفاوت می‌شود. با همه اینها، همیشه یادآوری زادگاهش و هم‌ولایتی‌هایش، و سزه تلخ زندگی فقرآلود روستا، چون خاری در ذهنش می‌خلد. «داریه» در اندیشه‌های تنهایی و گاه فیلسوفانه‌اش عمیقاً به خاک و زمیر وابسته است. وی همه اتفاقات دوروبرش را با شیوه‌ای رئالیستی تجزیه و تحلیل می‌کند و آنها را با اساطیر رومانی پیوند می‌دهد. داریه در حلال این عادات همواره با خود در جدالی بی‌امان است و در ورای آنها داریه ضعیف و ناتوانی را می‌بیند که ناگزیر از گذراندن زندگی در جامعه‌ای به دور از مساوات و نابرابری‌هاست. اما همین داریه، لنگان لنگان در بهتر کردن و عادلانه‌تر کردن زندگی کسانی تلاش می‌کند که مانند او از این نابرابری‌ها رنج می‌کشند.

رمان «بازی با مرگ» از لحاظ موضوع، در بین رمان‌های

استانکویک استثناء است. داریه در اینجا دیگر یک فرد شهری است که به علت شرکت در مبارزات سیاسی تحت تعقیب قرار گرفته و در محله‌های پست بخارست در اختفا به سر می‌برد. بالاخره ژاندارم‌ها او را دستگیر و برای بیگاری به همراه یک عده «آسمون جل» دیگر به جبهه جنگ روانه‌اش می‌کنند.

ما در این کتاب با داریه دیگری غیر از داریه «پابره‌نه» آشنا می‌شویم. با اینکه او همان شخصی است که در راه پردرد و رنج خودشاسی با عبر و تحمل به پیش می‌رود، اما به تدریج از نظاره‌گر سازه و رقص‌نگار حوادث، به پیکارگری سرسخت بر ضد نابرابری‌های اجتماعی تغییر می‌یابد.

رمان حاضر را در بهاست امانت از زبان رومانی به فارسی برگردانده‌ام و همه تلاش‌م بر این بوده است که سبک نگارش و شیوه خاص استانکو را به زبان فارسی منتقل کنم.

دکتر محمدعلی صوتی

دکتر در ادبیات از دانشگاه بخارست